IOANNIS PIERII VALERIANI BELLVNENSIS

HIEROGLYPHICA,

SEV

DE SACRIS ÆGYPTIORVM ALIARVMQVE GENTIVM LITERIS COMMENTARII.

Summa cum industria exarati, & in libros quinquaginta octo redacti: quibus etiam duo alij ... sunt annexi.

[illegible]

CVM INDICE GEMINO.

LVGDVNI,

Sumptibus Pauli Frelon.

CVM PRIVILEGIO.

A abduci pateretur abuehendum, quippe cum in loca ſterilia, inamœna & barbara, vbi ludibrio contumeliiſque omnibus tanquam hoſticæ terræ animal afficeretur, neque victus neque ornatus eius vel neceſſaria, vel commoda ſuffectura: longum ad hæc iter & incommodum, & vaſtum maris æquor arandum, vt ſatius eſſet in qua tunc erat terra quamprimùm contrucidari, quàm per tot viarum difficultates ad ærumnoſiſſimam denique vitam peruenire. Rex hac re cognita, magiſtrum Hannonis ad ſe quamprimùm accerſiri iubet, ſeque dolos eius comperiſſe dicit, ageret itaque vt intra triduum Hanno in nauim imponeretur, idq; ni properè fieret, interminatus eſt ſe etiam ſe hominem extremo ſupplicio affecturum, vt aliis exemplo eſſet, qui mandatis regiis fucum facere auſi eſſent. Hac * regis aſperitate territus Elephanti magiſter, cum nullam in cunctatione ſalutem inueniret, diſcipulam belluam aggreditur, docet ſe maleuolorum quorſidam fraude ſubornatum, qui & felicitati vtriuſque inuiderent, & regi optimo male obtemperantes eſſent, longè autem ſecus rem habere, quàm illi mentiti eſſent. Siquidem non immania & effera loca profecturi erant, ſed ad vrbem orbis terrarum dominam, amœno loco ſitam, vbi rerum deliciarumque omnium quotquot vel auidiſſima cuiuſque cupiditate expeti poſſint, copia fertiliſſima redundaret. Ibi eſſe Principem, cui totus penè terrarum orbis aſſurgeret, apud quem is in deliciis habendus eſſet: & tanquam Luſciniæ pullus, lautitiarum blanditiarumq; affluentia nutricandus, proinde bono animo eſſet, ſecùmque primo quoque tempore lætus & alacer nauem inſcenderet, aſfuturos nauigationi Deos curſum omnem incredibili felicitate proſecuturos. Ita Hannonem ab eodem magiſtro in aliam ſententiam deductum, vbi ſigna data ſunt, vltrò nauem conſcendiſſe, neque vlla vnquam imperia toto itinere detrectaſſe. * Rerum & [illegible] li beſtiæ.

DE RHINOCERONTE

B QVI Rhinoceronta in Domitiani numis inſpexere, quid id ſignum ſibi velit, quæritare ſolent. Ego factum id ad Principis adulationem dixerim, qui animalia huiuſmodi ſpectaculis obtulerit, cuiuſmodi munus illud fuit, quod à Valerio Martiale celebratur

Præſtitit exhibitus tota tibi Cæſar arena,
Quæ non promiſit prælia Rhinoceros.
O quàm terribiles exarſit pronus in iras,
Quantus erat cornu, cui pila Taurus erat.

IRACVNDIA EX TARDItate ferocior.

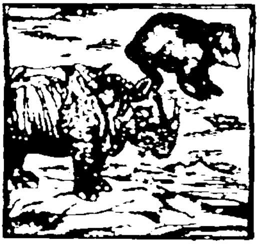

SVNT enim qui lentitudinem iraſcendi, ac nullum mox adhibitum modum excandeſcentiæ, per huius animalis hieroglyphicum intelligant. Nam in eo conueniunt authores magna id indigere irritatione, ſed vbi iraſci cœperit, eſſe ferociſſimum, quod & altero Martialis expreſſit Epigrammate

Sollicitant pauidi dum Rhinoceronta magiſtri,
Seq; diu magnæ colligit ira feræ.
Deſperabantur promiſſi prælia Martis,
Sed tamen is rediit cognitus ante furor.
Namque grauem gemino cornu ſic extulit Vrſum,
Iactat vt impoſitas Taurus in aſtra pilas.

C SVNT qui volentes potentem aliquem Regem imbecillioris alicuius artibus vexatum intelligere, Elephantum pingunt in certamen à Rhinocerote laceſſitum. Naſcitur hic ſiquidem natura hoſtis Elephanto, longitudine ei penè pari, ſed cruribus multò breuioribus, colore buxeo, vt ait Plinius [b]. Cornuis ad ſaxa limato ſe pugnæ præparat: in dimicatione aluum maximè petit, quam eſſe molliorem intelligit, eaque perfoſſa, actutum ſuperat Elephantum. b li. 8. ca. 20

REX POTENS IMBECILlioris artificio petitus.

ROBVSTVS.

SANE fortem atque robuſtum Diuinæ literæ, vt Eucherius tradit, per Rhinocerontis imaginem accipiunt illudque Iobi ex Hebræo aſſeritur. *Nunquid volet Rhinoceros ſeruire tibi? Terribilis*, ait is, *fera Rhinoceros cui gemina in naribus cornua:* atque ita * in Domitiani numis obſeruauimus, in quibus Rhinoceros ſpectatur nares gemino cornu inſignis, qualem celebrat Martialis: Præterea qui nuper allatus eſt ex India inferiori ad Luſitaniæ regem cuius imaginem ad Leonem x. P. M. tranſmiſſam vidimus, vnum quidem quidem in nare cornu habet, alterum ſupernè prorumpit, non adeò magnum. ſed prævalidum eſſe Luſitani omnes, qui animal viderunt, atteſtantur. At longè curioſiùs hoc videndum in Diuinis ſiquidem * Domitiani numis.

uidem literis μονόκερως, & ῥινόκερως. Vnicornem ſcilicet & Naricornem pleriſque locis confuſos D
cepiſſe fuiſſe, nimirum à nouis veteribus Theologis, qui cum hiſtoriam ignorarent, duo hæc vnum eundémque eſſe crediderunt, ita vbique ab aliis Vnicornem, ab aliis Naricornem vno eodémque loco poſitum inuenias. Id quod accidiſſe puto, quòd, vti diximus, plerique horum idem eſſe animal arbitrati ſunt Rhinocerontа & Monocerontа: cùm alioqui longe diuerſa ſint, ſeparatimque à Plinio vtrúmque poſitum, qui libro octauo, capite poſt vigeſimum primo, Monocerontem aſperrimam ait feram, reliquo corpore Equo ſimilem, capite ceruino, pedibus Elephanto ſimilis, cauda Apro, mugitu graui, vno cornu nigro media fronte cubitorum duûm eminente. Quæ quidem deſcriptio cū ſignat, quem vulgus Halicornum vocat, quem aiunt pudicitiæ ita amantem eſſe, vt non niſi puellæ virginis opa capi poſſit, quam venatores ibi ſtatuerint ſedentem, quo animal id potum pabulatúmve ſe conferre animaduerterint. Accurrere enim Vnicornem ad puellam huiuſcemodi, inclinatúmque caput in eius gremium collocare, altiſſimóque mox occupari ſomno, ſignóque venatoribus à puella dato approperare eos, & feram nullo negotio capere, atque hoc vnius tantum cornu premio, quòd contra venena pollere prædicant: ramenta quippe eius efficaciſſimè ſanare, & toris ſtratis partem eius impoſitam, ſi quid veneno vitiatum apponatur, ſudorem emittere. Rhinocerontа verò eodem libro Plinius capite xx. ponit, qui in cornu non in fronte habeat, ſed in naribus, alterum eum à Dracone hoſtem genitum Elephanto, & quæ ſuperius allata ſunt de vtriuſque pugna. Sane alibi in Diuinis literis Rhinocerontа hieroglyphicum eſſe fortis & robuſti viri, vti ſuperius dictum, notat Eucherius citato ex Iobi loco, *Nunquid volet Rhinoceros ſeruire tibi?* Et apud Balaam ſcriptum inuenias, *Cuius fortitudo quaſi Rhinocerontis*, vt Latinæ plæraque omnes habent interpretationes, quamuis Sanctes *Vnicornis* reddiderit. Igitur ſi quid ariolandum, cum Pſalmo hoc vigeſimoprimo comparatio referatur ad animalia robuſtiſſima & indomita, diuinúmque auxilium contra eorum imperium atque vim imploretur, E
quippe vt Chaldæi & Arabes expoſuerunt, *Salua me à feroci fortiſſima ſicut Leone, & à rege potente, cuius potentia ſicut Naricornis*, eamque plerique lectionem probent, non dubitarim aſſerere hoc loco *Rhinocerotis*, legere. Vbi verò Pſalmo XXVIII. mentio fit amabilioris animalis, dicatur quippe Sarion apud Hebræos, quod Græci reddidère ὡς ἀγαπητὸς ὡς υἱὸς μονοκερώτων, Latini verbum verbo reddentes, *Dilectus quemadmodum filius Vnicornium*, vetus etiam traductio *Vnicornium* habeat, nulli dubium eſſe crediderim, quin caſtior illius loci lectio ſit μονοκερώτων. Atque hæc, mi Domine, ſunt quæ ſuper Elephanto, qui Rhinocerontа ſecum traxit, colligere per occupationes licuit. Tu, qui ætatem omnem, horaſque omnes aſſiduæ lectioni ſoles impendere, longe illuſtriora reconditioraque fortiſſis inuenceris, quæ ſi ad manus meas peruenire non potuerunt, indulgendum eſt mihi: non enim ignarus es, quantùm mihi Principum obſequia, negotiorúmque perturbationes de ſtudiis literarum ſubtrahant, crebriſque me interpellationibus inuocent. Quare tu, atque alij, qui vitæ meæ rationem inſpicitis, mihi eſtote æquiores, cùm præſertim admoneat Maro, Neminem eſſe qui poſſit omnia.

***

AD